

POMARKUN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2023 ARVIOINTI-KERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO:

LAUTAKUNNAN TOIMINTA	2
Kokoonpano.....	2
Tehtävät, toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet	2
Yhteys tilintarkastajaan	2
Toimintamuodot.....	2
TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN ARVIOINTI.....	3
Kunnanhallitus ja yleiset asiat	3
Kasvatus- ja opetuslautakunta	3
Hyvinvointilautakunta, terveyden ja hyvinvoinnin tavoitteiden arviointi.....	4
Tekninen lautakunta	4
Koko kuntaa koskevat taloudelliset tavoitteet	6
Kuntakonserni.....	6
YHTEENVETO.....	6

LAUTAKUNNAN TOIMINTA

Kokoonpano

Kuntalain 121.1§:n mukaan kunnanvaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 19.8.2021 valinnut tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

<u>Varsinainen jäsen</u>		<u>Henk.koht.varajäsen</u>	
Laitila Jarkko, pj.	(4)	Nenonen Kari	(2)
Varjonen Jesse, vpj.	(0)	Rosendahl Jouko	(6)
Grönholm Satu	(5)	Mäkelä Tarja	(0)
Ketola Erkki	(3)	Lehtomäki Raimo	(2)
Kovanen Jaana	(6)	Kujansuu Pirkko	(0)

Suluissa on esitetty osallistumiskerrat kokouksiin. Kokouksia on ollut 6 kpl.

Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat ilmoittaneet seuraavat ns. pysyvät esteellisyudet: Jesse Varjonen on hyvinvointilautakunnan jäsen, Jouko Rosendahl on hyvinvointilautakunnan varajäsen ja Satu Grönholm on teknisen lautakunnan varajäsen ja kasvatus- ja opetuslautakunnan jäsen.

Esteelliset tarkastuslautakunnan jäsenet eivät ole osallistuneet tarkastuslautakunnan toimintaan kyseisten asioiden käsittelyn osalta.

Tehtävät, toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on KunL 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tuloksellisuutta tarkastellaan laajasti toiminnan onnistuneisuutena, arvioiden miten hyvin kunta täyttää tehtävänsä asukkaiden palvelujen tuottajana.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Hallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta (KunL 121.5§).

Yhteys tilintarkastajaan

Kunnan tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy vastuullisena tilintarkastajanaan JHT Vesa Keso. Avustavana tarkastajana on toiminut tarkastaja Jaana Ojanperä.

Toimintamuodot

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kuntalain ja hallintosäännön edellyttämiä asioita tilivuodelta 2023 erikseen sovitun kokousaikataulun mukaisesti. Kokouksissa on saatu selviytyksiä johtavien viranhaltijoiden toimesta kunnan toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta, sekä toiminnan tuloksellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta.

Kunnanjohtaja on ollut kutsuttuna jokaiseen kokoukseen ja antanut kokouksissa toiminta- ja talouskatsauksen. Tämän lisäksi kokouksiin on kutsuttu viranhaltijoita/työntekijöitä kulloinkin käsiteltävän arviointiteeman mukaisesti.

Kunnanjohtajan lisäksi kokouksissa on ollut kuultavina tekninen johtaja, ruokapalvelupäällikkö, hyvinvointikoordinaattori, taloussuunnittelija ja vs. sivistysjohtaja.

Kuultaville on kokouskutsun yhteydessä lähetetty arviointilomake, joka on palautettu ennen kokousta ja toimitettu tarkastuslautakunnan jäsenille liitteineen. Arviointi on toteutettu suullisen kuulemisen ja kirjallisen aineiston perusteella.

Osana arviointityötä tarkastuslautakunta seuraa kunnan toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunta on sopinut, että kaikki jäsenet seuraavat kaikkien eri toimielinten toimintaa. Seurannan avulla jäsenet keräävät tietoja palvelutoiminnan toimivuudesta ja tavoitteiden toteutumisen tilanteesta.

Osana arviointityötä tarkastuslautakunta voi tarvittaessa tehdä tutustumiskäyntejä eri kohteisiin. Arviointivuoden 2023 aikana tutustumiskäyntejä ei ole tehty.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina vuonna 2023 ovat olleet teknisen lautakunnan alainen toiminta.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN ARVIOINTI

Kunnanhallitus ja yleiset asiat

Kuntastrategian täytäntöönpano

Kuntastrategian yksi tavoite on yhteisöllisyyden vahvistaminen osallistamalla. Osallistaminen nousee myös kuntalaista, Kuntalain 22 §:n (8.2.2019/175) mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.

Mitä toimenpiteitä on tehty tai ollaan tekemässä osallistamisen vahvistamiseksi?

Varautuminen ja tiedottaminen

Tarkastuslautakunta on keskustellut erilaisista poikkeustilanteista ja niihin varautumisesta. Esillä on ollut mm. syksyllä 2023 ollut vesikatko ja siihen liittyvä tiedottaminen.

Millä tavoin kunta on varautunut tiedottamaan kuntalaisia erilaisissa poikkeustilanteissa.

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetuslautakunta vastaa sivistystoimen hallintoon, varhaiskasvatukseen, perusopetukseen, lukiokoulutukseen sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvistä asioista.

Taloudellisten tavoitteiden osalta todetaan, että kasvatus- ja opetuslautakunnan toimintatuottojen talousarviototeutuma oli vuoden 2023 tilinpäätöksessä 89,6 % ja toimintakulujen 96,8 %. Toimintakatteen toteutuma oli 97,5 %.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alainen henkilöstö jakautuu niin, että koulutoimessa työskentelee noin 30 henkilöä ja varhaiskasvatuksessa noin 20 henkilöä.

Varhaiskasvatuksen käyttöön on syksyllä 2023 valmistunut Kivisillan päiväkoti. Päiväkodissa on tilat neljälle ryhmälle ja reilulle 60:lle lapselle. Päiväkodin lisäksi Pomarkussa työskentelee kolme perhepäivähoitajaa omissa kodeissaan.

Saadun selvityksen mukaan päiväkodin henkilöstömitoitus on riittävä tällä hetkellä. Toiminnassa on kuitenkin varauduttava lapsimäärän ja vuorohoidon tarpeen lisääntymiseen.

Positiivisena asiana tuotiin esille päiväkodin ja alakoulun välisen yhteistyön tiivistyminen, kun uusi päiväkotirakennus on aivan alakoulun vieressä.

Koulutoimen osalta todettiin, että kirkonkylän koulussa on 122 vuosiluokkien 1-6 oppilasta, yhteiskoulussa 62 oppilasta ja lukiossa 67 opiskelijaa. Lukion opiskelijamäärä on ollut laskusuuntainen ja tavoitteena on saada vuosittain vähintään 30 uutta opiskelijaa. Syksyllä 2023 lukion aloitti 19 uutta opiskelijaa, eli tavoitetta ei saavutettu. Kevään 2024 tiedon mukaan tulevalla lukukaudella tavoite näyttäisi täyttyvän. 1.8.2024 alkaen on päätetty ottaa käyttöön kannustusstipendi, jonka suuruus kasvaa riippuen opiskeluaikojen pituudesta Pomarkun lukiossa.

Hyvinvointilautakunta, terveyden ja hyvinvoinnin tavoitteiden arviointi

Hyvinvointilautakunta vastaa kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja sen tehtäviin kuuluvat seuraavat osa-alueet: kirjasto ja kulttuuri, nuoriso-, liikunta- ja vapaa-aikatoimi.

Taloudellisten tavoitteiden osalta todetaan, että hyvinvointilautakunnan toimintatuottojen talousarviototeutuma oli vuoden 2023 tilinpäätöksessä 102,5 % ja toimintakulujen 98,0 %.

Hyvinvointilautakunnan toiminnalliseksi tavoitteeksi on asetettu mm. Hyte-kertoimen mukaisten toimien toteuttaminen. Tavoitteen toteutumisen osalta toimintakertomuksessa esitetään, että ”toimia on toteutettu liikuntatoimen osalta. Lausuntojen käsitteilytoimielimissä sekä uuden ryhmän perustaminen.”

Millä tavoin terveyden ja hyvinvoinnin tavoitteiden toteutumista on käsitelty tai käsitellään toimielimissä?

Tarkastuslautakunta toteaa, että terveyden- ja hyvinvoinnin tavoitteiden toteutumisen arviointi edellyttää selkeitä päätöksiä tavoitteista ja niiden toteutumisen esittämistä tilinpäätöksessä tai jollakin muulla raportilla.

Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta vastaa kunnan kiinteistöjen sekä rakennetun ympäristön; julkiset toimitilat sekä niiden pihat, kadut, puistot, yleiset alueet, pellot, metsät, vesihuolto, kaukolämpö ylläpidosta ja rakentamisesta. Tekninen lautakunta vastaa lisäksi kunnan toimitilojen puhtaanapidosta sekä vuodesta 2021 alkaen kunnan ateriapalveluista.

Teknisen lautakunnan vastuualueeseen kuuluu myös maankäyttö- ja rakennuslaissa rakennusviranomaiselle säädetty tehtävät, luonnonsuojelulain mukaan kunnalle kuuluvat tehtävät sekä kunnan ympäristösuojeluviranomaiselle säädetty tehtävät. Vuodesta 2021 alkaen vastuualueeseen kuuluu myös kaavoitus.

Taloudellisten tavoitteiden osalta todetaan, että teknisen lautakunnan toimintatuottojen talousarviototeutuma oli vuoden 2023 tilinpäätöksessä 105,8 % ja toimintakulujen 105,7 %. Toimintakatteen toteutuma oli 105,6 %.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen tavoitteiden ja niiden toteutumisen osalta tarkastuslautakunnalle on todettu, että verkostojen uusiminen on toteutettu suunnitelman mukaisesti.

Suurimpina vesihuoltolaitoksen riskeinä tuotiin esille puhtaanveden tulon katkeaminen Kankaanpäästä ja laaja sähkökatko.

Tarkastuslautakunnalle selvitettiin myös lämpölaitoksen toimintaan liittyviä asioita. Lämpölaitos tuottaa hakkeella lämpöä kunnan omiin kiinteistöihin sekä ulkopuolisille asiakkaille. Saadun selvityksen mukaan ulkopuolisia asiakkaita on kahdeksan. Käytössä on neljä hakelaitosta ja verkostoa on noin 1 kilometri. Vuotuinen lämpöenergia on noin 3 400 MWh.

Ravintopalvelut

Ruokapalveluiden henkilökuntaan kuuluu ruokapalvelupäällikkö, kaksi kokkia sekä kaksi ruokapalveluvastaavaa. Ravintopalveluissa valmistetaan päivittäin 70 aamupalaa, 370 lounasta ja 90 välipalaa.

Toiminnallisten tavoitteiden osalta todettiin, että toiminta on ollut olennaisilta osin asetettujen tavoitteiden mukaista.

Tarkastuslautakunnalle selvitettiin henkilöstöön, elintarvikehygieniaan, työtapaturmiin ja talouteen liittyviä riskejä. Lisäksi esillä oli energiansaannin katkoksiin liittyviä riskejä. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota riskienhallintaan ja että se on luonnollinen osa töiden johtamista.

Toiminnan kehittämiskohteina tuotiin esille lähiruoan ja mahdollisimman lisääneetöman ruoan lisääminen, työergonomian parantaminen sekä energian säästäminen.

Tilapalvelut

Tilahallinnon tehtävänä on kunnan omistamien rakennusten, talotekniikan ja piha-alueiden rakennuttaminen ja ylläpito. Tilahallinnossa työskentelee 7 laitoshuoltajaa, 2 laitosiestä ja 0,5 isännöitsijä. Tilahallinnolla on ylläpidettävänä tiloja noin 17 500 m².

Tarkastuslautakunnalle on selvitetty tilapalveluiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista vuonna 2023. Tavoitteiden toteutumiseen liittyen todettiin, että säästötavoitteista johtuen investointisuunnitelman töitä on siirretty tuleville vuosille.

Merkittävimpanä riskinä tuotiin esille taloudellinen riski siitä, että hyvinvointialue irtisanoo kunnan kanssa tehdyt vuokrasopimukset. Toisena merkittävimpanä riskinä esitettiin tilanne, että kiinteistöihin tulee talotekniikkapuolelle äkillistä isompaa korjattavaa.

Toiminnan kehittämiseksi ja riskienhallintaan liittyvänä asiana tuotiin esille, että PTS:n mukaisia korjauksia tulisi tehdä suunnitellusti ja niihin tulisi varautua vuosiksi eteenpäin. Esille tuotiin myös, että korjausvelka ei saisi joka vuosi kasvaa, koska tämän seurauksena voi olla tilanne, ettei tiettyjä korjauksia enää kannata tehdä.

Kuntastrategian yhtenä vastuullisen taloudenpidon tavoitteena on esitetty korjausvelan hallinta, jota toteutetaan kiinteistöstrategian ja PTS:n mukaisesti.

Mitä toimenpiteitä on tehty tai ollaan tekemässä korjausvelan hallitsemiseksi?

Koko kuntaa koskevat taloudelliset tavoitteet

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä vuosikate on 692 061 €, joka on 284 105 € enemmän kuin talousarviossa. Tilikauden ylijäämä on 109 993 €, joka on 301 199 € enemmän kuin talousarviossa.

Investointimenot olivat tilinpäätöksessä 2,1 M€, joka on 0,11 M€ vähemmän kuin talousarviossa. Suurin investointi on ollut päiväkotit 1,6 M€.

Taseeseen kertynyt ylijäämä oli tilinpäätöksessä 3,1 M€ ja lainakanta 6,7 M€ (3 430 €/asukas). Suhteellinen velkaantuneisuus oli 101,4 %.

Kuntakonserni

Toimintakertomuksessa on tehty selkoa kuntakonsernia koskevista olennaisista tapahtumista sekä kuntakonsernin valvonnan järjestämisestä.

Kuntakonsernin vuosikate oli ylijäämäinen 746 t€ (934 t€) ja vuosikate poistoista oli 105 % (130 %). Laskennallinen lainanhoitokate 0,9 (1,1). Konsernitaseen kertynyt ylijäämä oli 1 746 €/asukas (1 674).

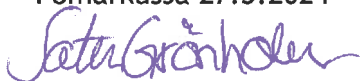
Tunnusluvut eivät täytä kuntalain määrittämiä erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan tunnusmerkkejä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että Kuntal 122 § mukaan kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

YHTEENVETO

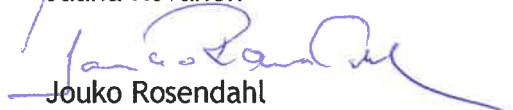
Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää vuoden 2023 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi.

Pomarkussa 27.5.2024

Satu Grönholm

Kari Nenonen

Jaana Kovanen

Jouko Rosendahl